

Finansrapport Fredrikstad kommune

Forvaltning av gjeldsportefølje og finansieringsavtaler

Rapport 2017 1 januar til 31 august

(Rapportdato 31. august, utskrevet 11. september 2017)

Innholdsfortegnelse

- Side 3: Oppsummering og nøkkeltall – del I**
- Side 4: Oppsummering og nøkkeltall – del II**
- Side 5: Fordeling rentebinding**
- Side 6: Finansreglementets krav og strategi**
- Side 7: Porteføljens rentebindingstid og renterisiko**
- Side 8: Porteføljens kapitalbinding og refinansieringsrisiko**
- Side 9: Utvikling i rentebindingstid**
- Side 10: Utvikling i gjennomsnittrente**
- Side 11: Utvikling i lånegjeld**
- Side 12: Opptak av nye lån og refinansieringer i perioden**
- Side 13: Forfall og rentereguleringer i perioden**
- Side 14: Motpartoversikt lån**
- Side 15: Motpartoversikt rentebytteavtaler**
- Side 16: Markedskommentar**
- Side 17: Ordliste, forklaringer og beregninger**
- Appendiks I: Oversikt rentebetingelser og rentekostnader**
- Appendiks II: Stamdataoversikt**

Forbehold

Denne rapporten er utarbeidet av Bergen Capital Management AS (heretter BCM) i samsvar med forskrift om finansforvaltning og Kundens reglement for finansforvaltning. Rapporten baserer seg på kilder som vurderes som pålitelige, men BCM garanterer ikke at informasjonen i rapporten er presis eller fullstendig.

Uttalelsene i rapporten reflekterer oppfatninger på det tidspunkt rapporten ble utarbeidet, og BCM forbeholder seg retten til å endre oppfatninger uten varsel.

Denne rapporten skal ikke forstås som et tilbud eller anbefaling om kjøp eller salg av finansielle instrumenter. BCM påtar seg intet ansvar for verken direkte eller indirekte tap eller utgifter som skyldes forståelsen av og/eller bruken av denne rapporten.

Denne rapporten er kun ment å være til bruk for våre klienter, ikke for offentlig publikasjon eller distribusjon, men BCM tar dog ingen forbehold om klienters eventuelle offentliggjøring. Ansatte i BCM kan eie verdipapirer i selskaper som er omtalt i rapporten, og kan kjøpe eller selge slike verdipapirer.

Rapporten er utarbeidet på et gitt tidspunkt, verdiendringene kan være store i låne- og verdipapirmarkedet slik at endelig resultat vil kunne avvike, det er brukt beste anslag på gitte tidspunkt som markedspriser i rapporten.

Historisk resultat i porteføljer forvaltet av BCM er ingen garanti for fremtidig resultat. Fremtidig resultat vil blant annet avhenge av markedsutviklingen, forvalters dyktighet, porteføljens risiko, samt kostnader ved forvaltning.

Rapporten inneholder kun gjeld som er forvaltet av BCM. Rapporten er utarbeidet på basis av opplysninger fra långivere og Kunde, BCM kan ikke ta ansvar for riktigheten av denne informasjonen oppgitt fra tredjeparter. Ved reproduksjon eller annen bruk av rapporten bør rapporten i sin helhet vedlegges. Rapporten gir et øyeblikksbilde på rapporteringstidspunkt, slik at porteføljens sammensetning og risiko p.t. kan være høyere eller lavere.

BCM vil sjekke av status mot Kundens finansreglement ved rapportering. Men BCM oppfordrer Kunden til å foreta nødvendige kontroller, da det er Kunden selv de facto som er ansvarlig for at gjeldsporteføljen er i henhold til vedtatt reglement. Dersom BCM ikke mottar innvendinger mot rapporten innen 10 virkedager etter utsendt rapport anses rapporten som korrekt og akseptert av Kunden.

Oppsummering og nøkkeltall – del I

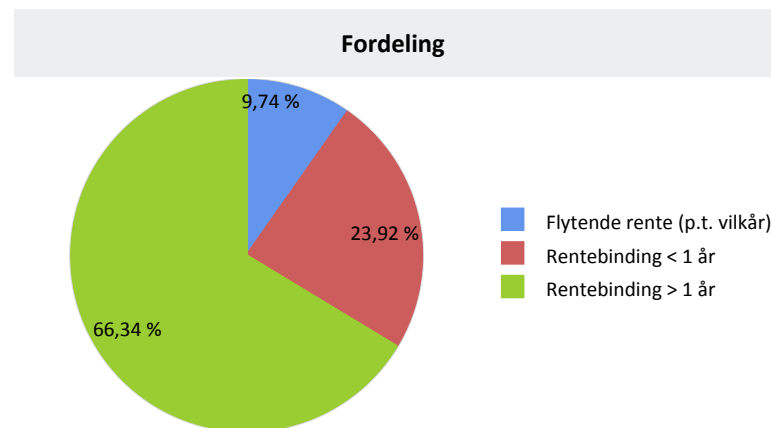
Nøkkeltall	31.08.2017	01.01.2017	Forklaring	Kommentar
Total lånegjeld	Kr. 6 100 355 128	Kr. 5 908 943 128	Viser samlet lånegjeld ved utløpet av rapporteringsperioden. Inkluderer alle lån som er gjengitt i stamdataoversikten.	
Rentebindingstid (inkl. rentebytteavtaler med fremtidig oppstart dersom det finnes slike i porteføljen).	1,99 ÅR	2,18 ÅR	Måltallet angir porteføljens vektete gjennomsnittlige rentebindingstid. Tallet viser hvor lenge renten på sertifikat, lån og obligasjoner i porteføljen er fast, hensyntatt alle kontantstrømmer (rentebetalinger, avdrag og hovedstol). Dersom en låneportefølje uten avdrag og årlige rentebetalinger har rentebindingstid på 1 betyr det at porteføljen i gjennomsnitt har en rentebinding på 12 måneder. Rentebindingstid er et kontantstrøm basert nøkkeltall og benyttes fremfor durasjon som er basert på markedsverdier.	
Vektet gjennomsnittrente	1,86 %	1,92 %	Måltallet angir porteføljens vektete gjennomsnittlige kupongrente, effektiv rente vil avvike noe. Ved sammenligning mot referanserente må det tas hensyn til durasjon og rentesikringsstrategi.	
Kapitalbinding	3,79 ÅR	3,83 ÅR	Måltallet angir porteføljens vektete gjennomsnittlige kredittbinding. Tallet viser hvor lang tid det i gjennomsnitt tar før renter, avdrag og hovedstol er nedbetalt eller forfalt til betaling. Desto høyere tall, desto mindre refinansieringsrisiko har porteføljen alt annet like.	

Oppsummering og nøkkeltall - del II

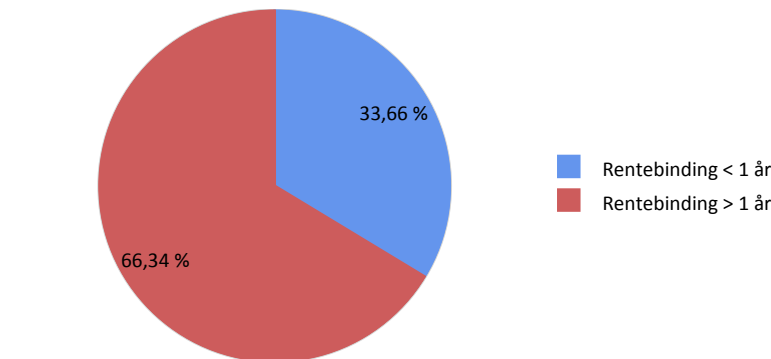
Nøkkeltall	31.08.2017	01.01.2017	Forklaring	Kommentar
Derivat volum (i % av gjeld)	0,00 %	0,00 %	Andel derivater (rentebytteavtaler, FRA, etc.) i (%) forhold til lånevolum.	
Rentebinding under 1 år	33,66 %	34,97 %	Andel forfall av rentebinding kommende år, dette nøkkeltallet viser hvor stor andel av porteføljen som har renteregulering innenfor det nærmeste året.	
Kapitalbinding under 1 år	23,92 %	26,08 %	Andel forfall kommende år, dette nøkkeltallet viser hvor stor andel av porteføljen som kommer til forfall innenfor det nærmeste året.	
Rentesensitivitet (1 %-poeng økning)	Kr. 20 532 871	Kr. 20 664 098	Estimat på økt rentekostnad ved 1 % - poeng økning i det generelle rentenivået (total gjeld x Rentebinding under 1 år x 1 %). Viser hvor mye porteføljens rentekostnad kommer til å øke med p. a. 1 år frem i tid ved 1%- poeng økning i det generelle rentenivået. Måltallet er lineært.	

Fordeling rentebinding

Fordeling	Saldo	Prosentvis av total
Rentebinding over 1 år (fastrente)	4 047 068 039	66,34 %
Rentebinding under 1 år (flytende rente)	1 459 000 000	23,92 %
Sum rentebinding	5 506 068 039	90,26 %
Flytende rente (p.t. vilkår)	594 287 089	9,74 %
SUM	6 100 355 128	100,00 %

Fordeling	Saldo	Prosentvis av total
Rentebinding over 1 år (fastrente)	4 047 068 039	66,34 %
Rentebinding under 1 år (flytende rente)	2 053 287 089	33,66 %
SUM	6 100 355 128	100,00 %

Forklaring til tabeller og grafer

Tabellene over viser fordelingen for gjeldsporteføljen angitt ved bruk av enkel rentebinding. Lån med rentebinding over 1 år er fastrentelån eller obligasjonslån med gjenværende rentebinding over 1 år på rapporteringsdato. Lån med flytende rente er sertifikat, obligasjoner og gjeldsbrevlån med gjenværende rentebinding under 1 år. Dersom porteføljen inneholder lån med p.t. vilkår har de 14 dagers rentevarsel og oppsigelsestid og en rentebinding på $14 / 365 = 0,04$. Dersom porteføljen inneholder lån med Nibortilknytning (3 eller 6 MND) er de sortert som lån med rentebinding under 1 år. Det er til enhver tid gjenværende rentebinding som er utgangspunkt for beregning av om fastrentene er under eller over 1 år. Figurene viser grafisk fordeling av gjeldsporteføljen målt ved bruk av enkel rentebinding. Alle lån som er medtatt i beregningen er gjengitt i "stamdataoversikten" som er vedlagt denne rapporten.

Finansreglementets krav og strategi

Krav i gjeldende reglement	Status	Kommentar
Innhente minst 2 konkurrerende tilbud ved refinansieringer og låneopptak	OK	
Refinansieringsrisiko skal reduseres ved å spre forfall/renteregulering	OK	
Størrelse på et enkeltlån, skal ikke utgjøre en vesentlig andel av totalporteføljen	OK	
Rapportering i henhold til gjeldende reglement og forskrift	OK	
Fordeling av låneopptak på flere långivere	OK	
Nye låneopptak tatt opp i tråd med reglene i Kommuneleien § 50	OK	
Lån i NOK (100 %)	OK	
Andel lån basert på flytende rente (20 % - 70 %)	OK	
Andel lån basert på fast rente (30 % - 80 %)	OK	
Utstedelse av sertifikat / obligasjonslån (tillatt)	OK	
Nedbetalingsprofil på låneportefølje (beregnes)	OK	
Bruk av renteinstrumenter som rentesikring (tillatt for enkeltlån)	OK	

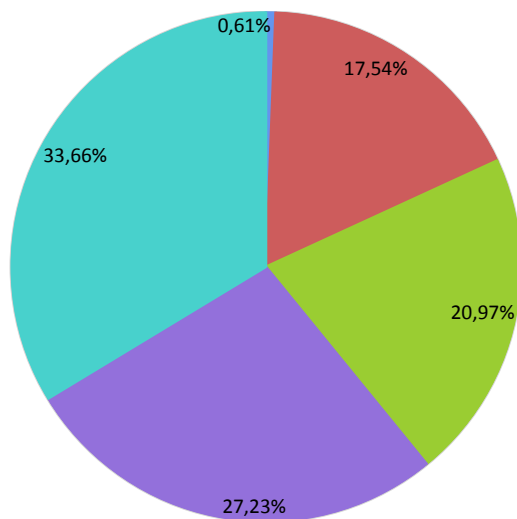
Krav til forvaltning av gjeldsporteføljen i henhold til gjeldende finansreglement. Kommentarer kun dersom det er avvik fra finansreglementet.

Porteføljens rentebindingstid og renterisiko

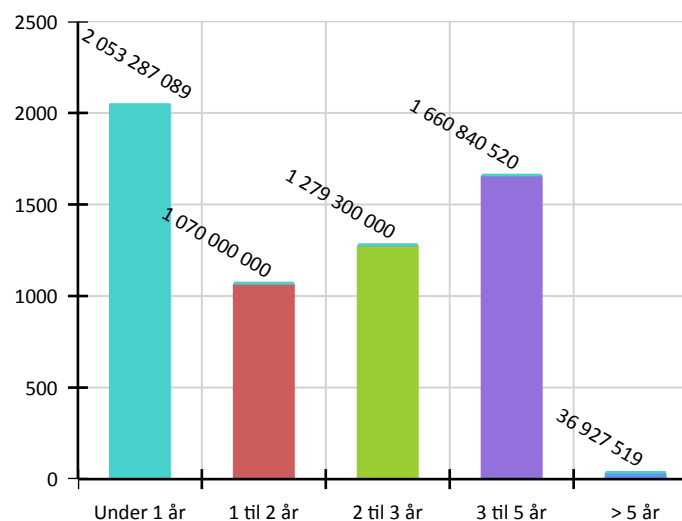
Intervall	Pålydende i NOK	Rentebindingstid	Andel	Akkumulert andel	Økning i rentekostnad ved 1% renteøkning
Under 1 år	2 053 287 089	0,28	33,66%	33,66%	kr 20 532 871
1 til 2 år	1 070 000 000	1,39	17,54%	51,20%	kr 31 232 871
2 til 3 år	1 279 300 000	2,42	20,97%	72,17%	kr 44 025 871
3 til 5 år	1 660 840 520	3,98	27,23%	99,39%	kr 60 634 276
> 5 år	36 927 519	10,43	0,61%	100,00%	kr 61 003 551
SUM	6 100 355 128	1,99	100,00%		

Rentebindingsintervall i % av porteføljen

■ > 5 år
 ■ 1 til 2 år
 ■ 2 til 3 år
 ■ 3 til 5 år
 ■ Under 1 år

Rentebindingsintervall i NOK

Kommentar

Rentebindingstid brukes ofte for å måle renterisiko. Det gir et uttrykk for hvor følsom kontantstrømmene til lånene er for en endring i markedsrentene. Man kan se på rentebindingstid som vektet gjennomsnittlig rentebinding for et lån eller en plassering. Porteføljens rentebindingstid er i tabellen målt ved slutten av rapporteringsperioden. Rentebindingen er i tråd med finansreglement og rentesikringsstrategi, hvor forutsigbarhet i rentekostnadene er et viktig element. Portefølj med rentebindingstid under 1 år vil være svært sensitive for bevegelser i markedsrentene. Portefølj med rentebindingstid over 5 år vil ha svært forutsigbare rentekostnader i de kommende årene. Alt annet like vil en slik forutsigbarhet ha en pris / «forsikringspremie», som må vurderes opp mot reduserte rentekostnader. Kolonnen økning i rentekostnad ved 1 %- poeng renteøkning viser økt årlig rentekostnad om 1 år, om 2 til 3 år, om 3 til 5 år og om 5 år dersom renten stiger med 1%-poeng. Dvs. når alle bindingene i porteføljen er løpt ut vil økt rentekostnad være 1 % x total gjeld.

Porteføljens kapitalbinding og refinansieringsrisiko

Forfallsintervall	Pålydende i NOK	Kapitalbinding	Prosentvis andel av porteføljen
Under 1 år	1 459 000 000	0,40	23,92%
1 til 2 år	1 070 000 000	1,39	17,54%
2 til 3 år	1 039 000 000	2,47	17,03%
3 til 5 år	1 460 615 780	4,02	23,94%
>5 år	1 071 739 348	11,76	17,57%
SUM	6 100 355 128	3,79	100,00%

Kommentar

Tabellen viser gjenværende tid frem til forfallstidspunkt for lånene i porteføljen. Det er tatt hensyn til kapitalbevegelser som f.eks. avdrag i beregningene.

Desto høyere tall desto lavere refinansieringsrisiko. Et 3MND sertifikat vil ved inngåelse ha 0,25 i kapitalbinding.

Figurene viser en grafisk fremstilling av refinansieringsrisikoen i porteføljen.

Porteføljer med kapitalbinding under 1 år har et stort kapitalbehov det kommende året.

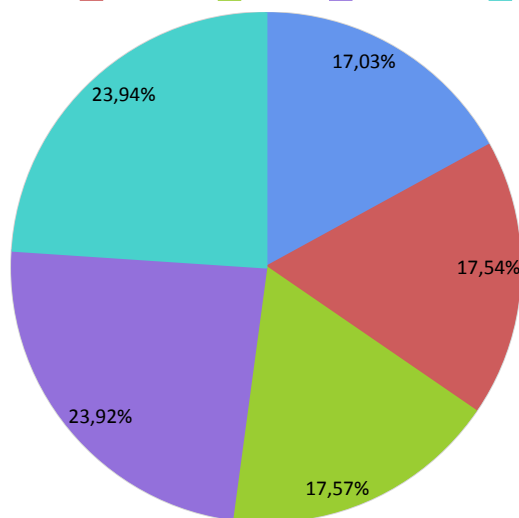
Porteføljer med kapitalbinding over 5 år antas å ha en «normal» forfallsstruktur.

Porteføljens kapitalbinding må vurderes ut fra et kostnads-, rente og porteføljeperspektiv. Korte lån er normalt sett vesentlig billigere enn lengre lån.

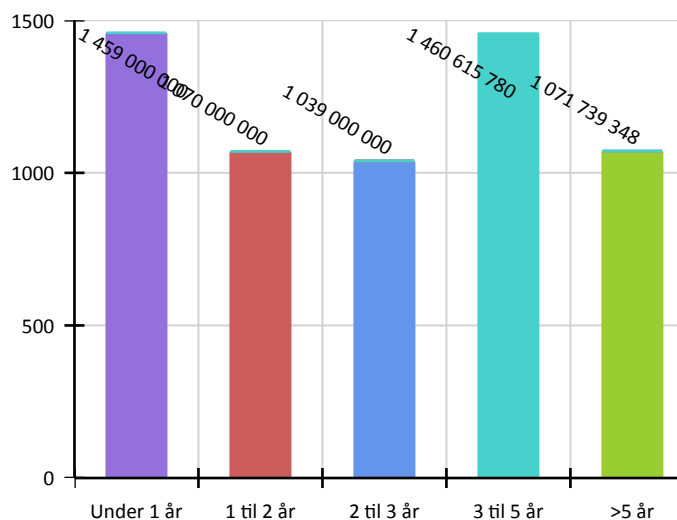
Beregninger av nøkkeltall er gjort ved bruk av lånets nedbetalingsprofil, långiver har ofte en mulighet til å kreve førtidig innfrielse slik at juridisk løpetid kan avvike.

Forfallsintervall i % av porteføljen

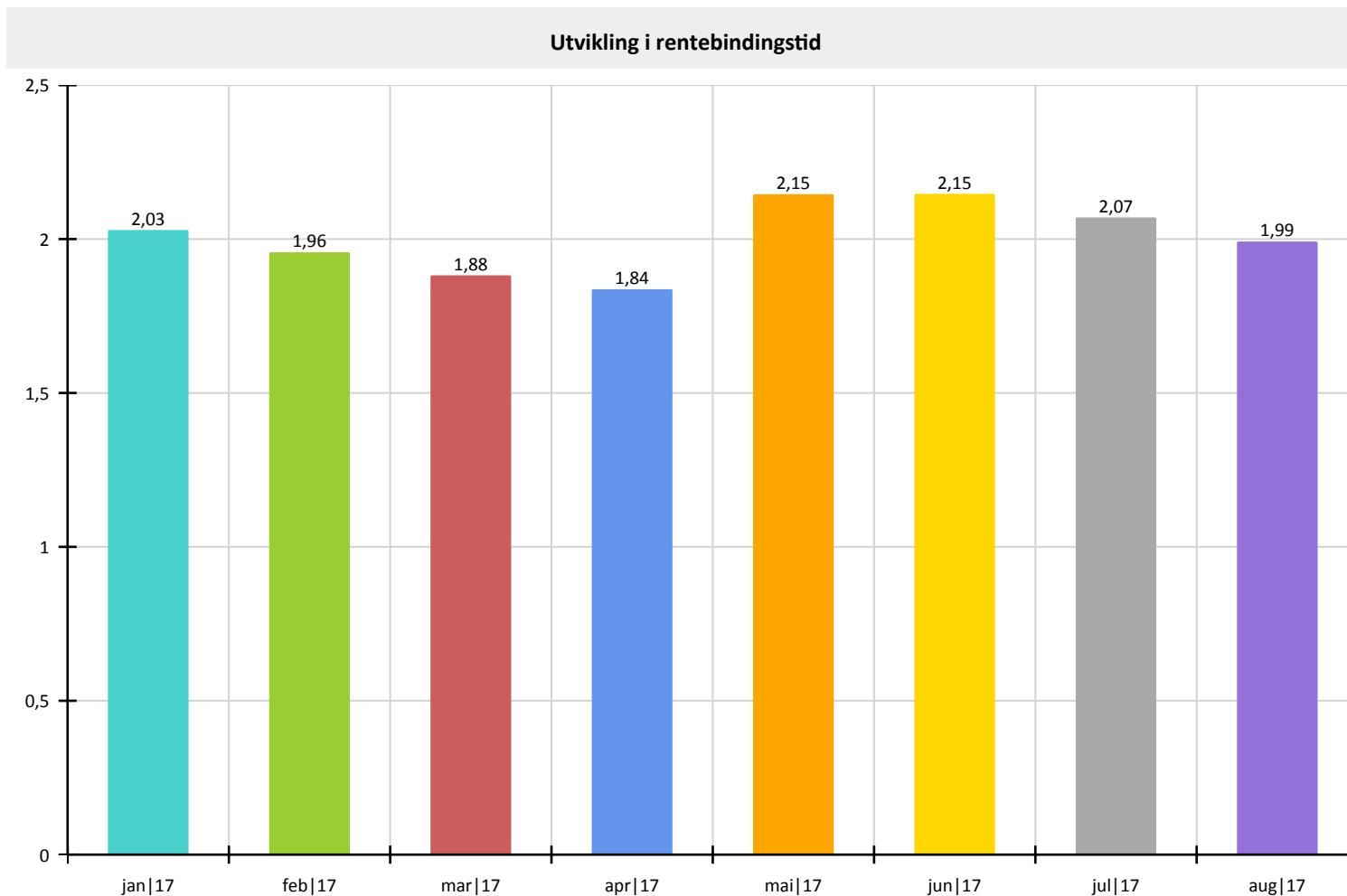
■ 2 til 3 år ■ 1 til 2 år ■ >5 år ■ Under 1 år ■ 3 til 5 år

Forfallsintervall i NOK

Utvikling i rentebindingstid

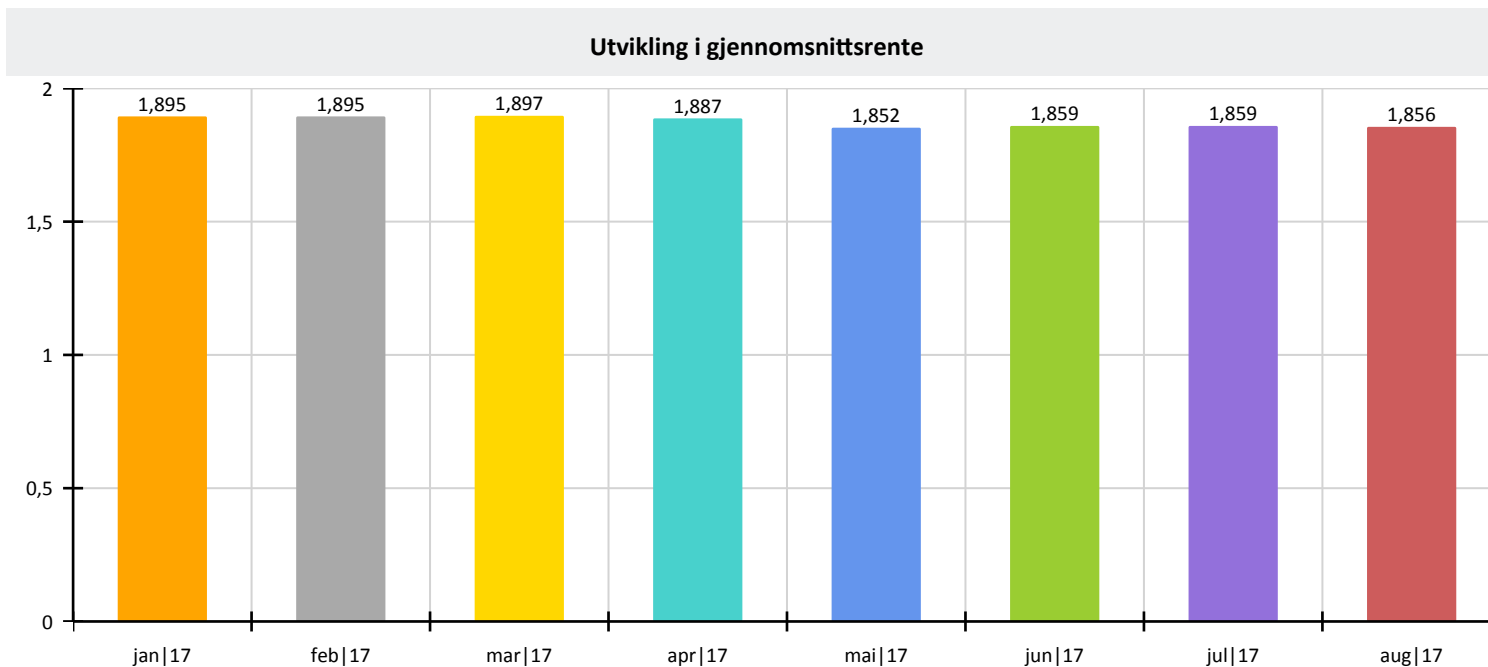
Kommentar

Rentebindingstid er målt ved utløpet av hver måned i rapporteringsperioden.

Den venstre aksene angir rentebindingstid i antall år.

Utvikling i rentebinding er beregnet eksklusiv rentebytteavtaler med fremtidig oppstart. Se side 3 for beregninger inklusiv fremtidige rentebytteavtaler.

Utvikling gjennomsnittrente

Kommentar

Vektet gjennomsnittrente er målt ved utløpet av hver måned i rapporteringsperioden.

Den venstre aksene angir gjennomsnittrente i %.

Porteføljen og markedsrenter

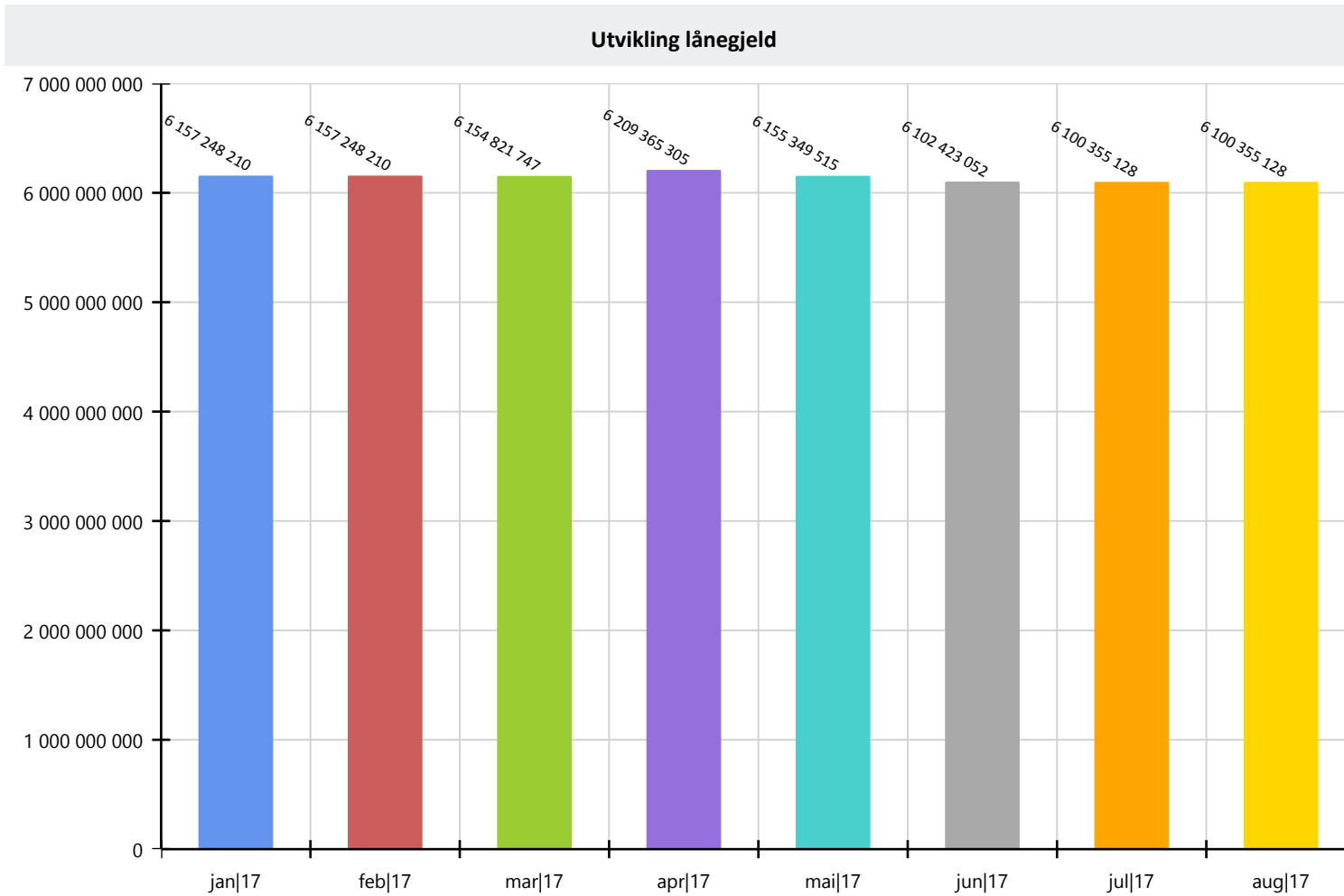
(Rentene er justert for kredittmargin (påslag), og indikerer derfor faktiske lånerenter for angitt løpetid)

Vektet gjennomsnittrente	P.T.KBN	Norges Bank (foliorenten/styringsrenten)	3 MND	6 MND	12 MND	3 År	5 År
1,86 %	1,50 %	0,50 %	0,79 %	0,93 %	1,08 %	1,57 %	2,00 %

Markedsrenter og porteføljens betingelser

Ved utløpet av rapporteringsperioden

Utvikling i lånegjeld

Kommentar

Lånegjeld er målt ved utgangen av hver måned i rapporteringsperioden.

Den venstre akse angir lånegjeld i kroner.

Opptak av nye lån og refinansieringer i perioden

Ny långiver	Dato	Beløp	Rente	Forfall/renteregulering	Nytt lånenummer	Kommentar
KBN	16.01.2017	250 000 000	1,237	20.04.2017	20170051	
Nordea Mkts	12.04.2017	100 000 000	1,070	15.09.2017	NO0010790876	
Nordea Mkts	12.04.2017	130 000 000	0,930	12.06.2017	NO0010790884	
Handelsbanken	20.04.2017	232 000 000	1,240	20.04.2018	NO0010791411	
Husbanken	21.04.2017	80 000 000	1,623	01.05.2047	11537564.10	
KBN	16.05.2017	266 000 000	1,800	19.05.2017	20120253.B	
DNB	19.05.2017	451 300 000	1,917	19.05.2022	NO0010793532	
KBN	12.06.2017	350 000 000	1,160	12.06.2018	20170312	

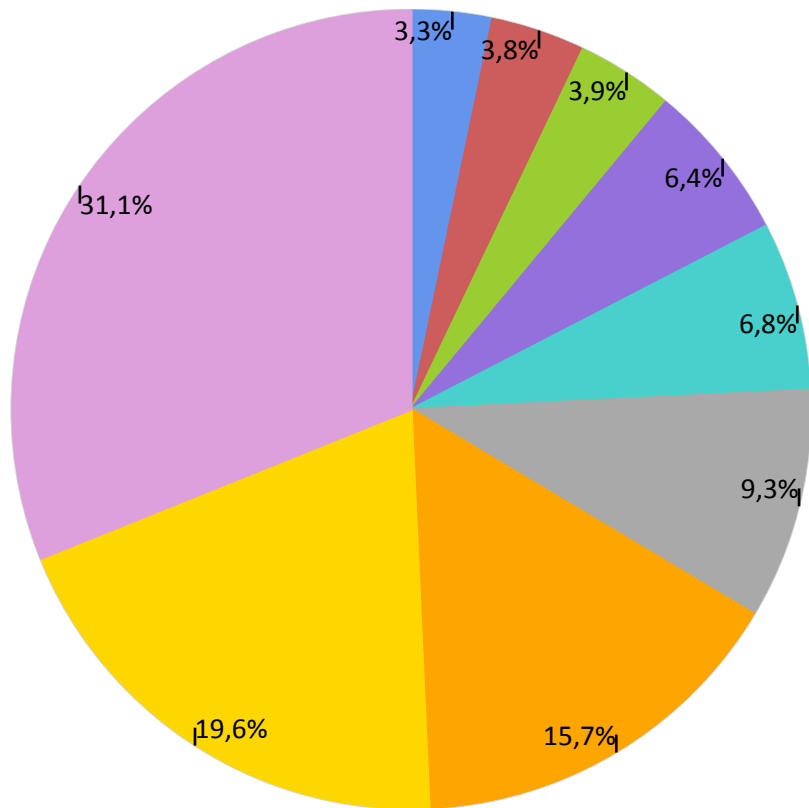
Forfall og rentereguleringer i perioden

Ny långiver	Dato	Beløp	Rente	Forfall/renteregulering	Nytt lånenummer	Kommentar
Danske	12.04.2016	230 000 000	1,190	12.04.2017	NO0010762925	
KBN	16.01.2017	250 000 000	1,237	20.04.2017	20170051	
KBN	16.05.2012	266 000 000	3,350	16.05.2017	20120253	
KBN	16.05.2017	266 000 000	1,800	19.05.2017	20120253.B	
Swedbank FS	19.05.2016	238 000 000	1,240	19.05.2017	NO0010765431	
KBN	10.06.2016	270 000 000	1,245	12.06.2017	20160293	
Nordea Mkts	12.04.2017	130 000 000	0,930	12.06.2017	NO0010790884	

Motpartsoversikt lån

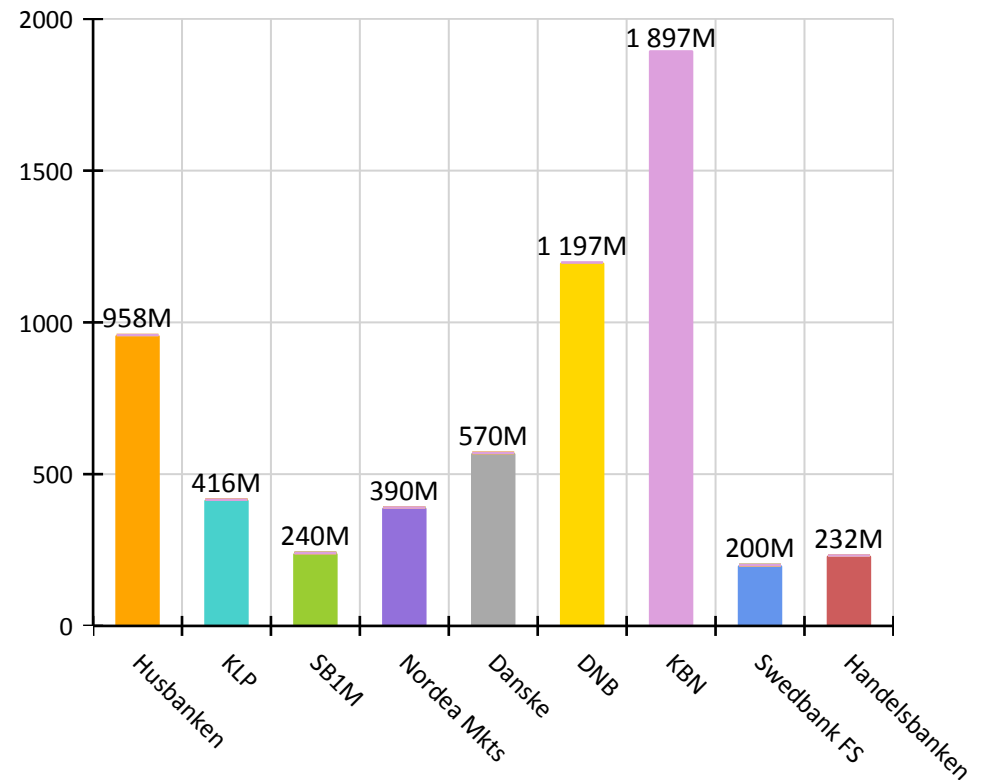
Motpartsoversikt i prosent

- Swedbank FS Handelsbanken SB1M
- Nordea Mkts KLP Danske Husbanken DNB
- KBN

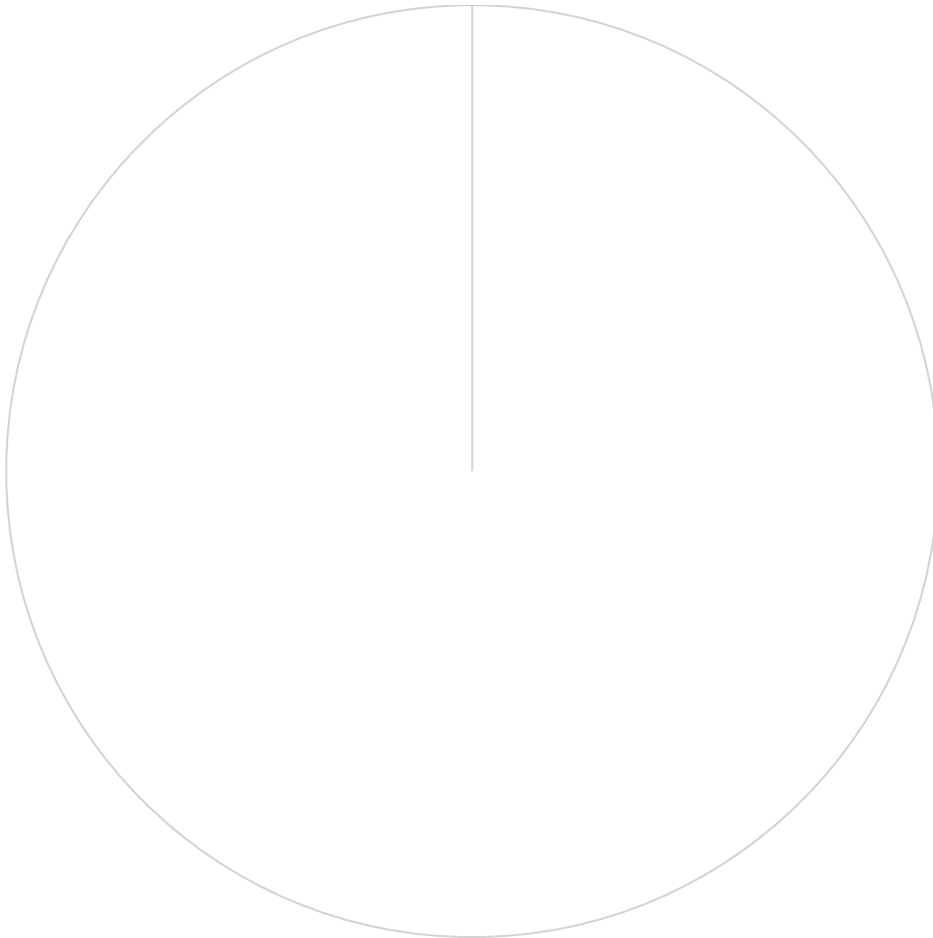
Motpartsoversikt i NOK

- KBN DNB Husbanken Danske KLP
- Nordea Mkts SB1M Handelsbanken
- Swedbank FS

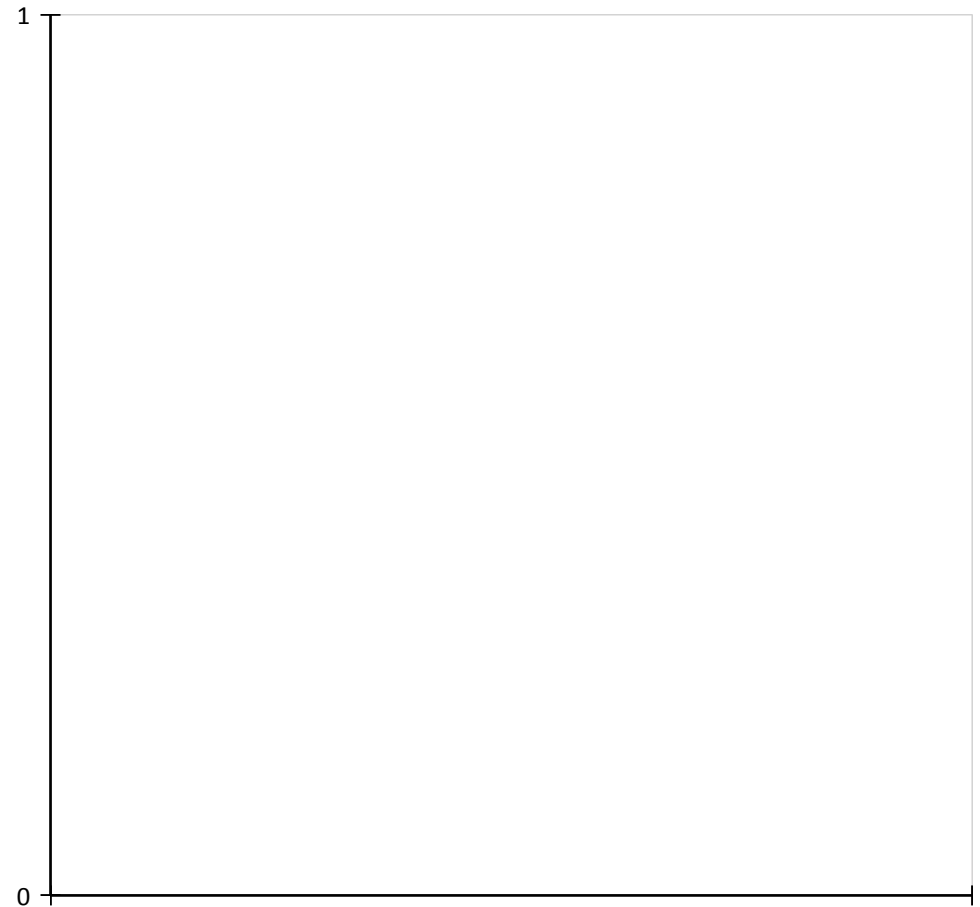

Motpartsoversikt rentebytteavtaler

Motpartsoversikt i prosent

Motpartsoversikt i NOK

Dersom siden er tom, betyr det at kommunen ikke har aktive renteswapper.

Markedskommentar

Norges Banks hovedstyre besluttet i juni å holde styringsrenten uendret på 0,50 prosent. Slik utsiktene og risikobildet ble vurdert er prognosen for styringsrenten at den vil ligge nær 1/2 prosent den nærmeste tiden (se figur). Det ble lagt vekt på at etter flere år med svak utvikling i norsk økonomi har veksten tatt seg opp. Lave renter, bedret konkurranseevne og ekspansiv finanspolitikk har bidratt til økt aktivitet. Hovedstyret poengterte at det likevel vil ta tid før virkningene av oljeprisfallet fases ut og aktiviteten normaliseres.

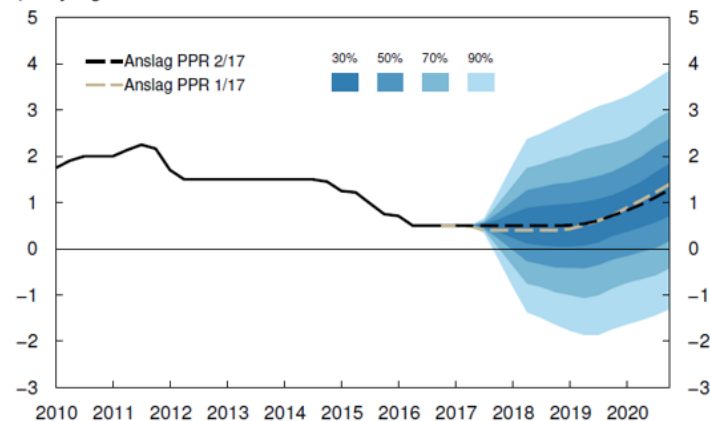
Ved utgangen av august er det tegn på at veksten i norsk fastlandsøkonomi har tatt seg opp, men det er lite som tyder på at vendepunktet vi nå ser i økonomien er starten på en ny langvarig opptur. Veksten er på et «gjennomsnittlig» nivå. Utfordringene ligger fremdeles foran oss, der omstilling, effektivisering og kostnadsuttømt er sentrale begreper. Kapasitetsutnyttelse er fremdeles lav og ventes ikke nå et normalnivå før i 2020. Veksten i BNP for fastlands-Norge var i 2016 den laveste siden finanskrisen. Det blir interessant å observere hvordan innstramning i kredittpraksis fra bankene, og nye krav til tilbydere av forbrukslån vil påvirke boligprisene fremover. Den høye boligprisveksten og oppgangen i gjeldsbelastningen tyder på at husholdningene er sårbare. En kraftig reduksjon i boligprisene vil kunne endre bildet til Norges Bank betraktelig. Svak kronekurs, ekspansiv finans- og pengepolitikk og lave renter har bidratt til et vendepunkt i norsk økonomi, men det er begrenset hva som kan trekke veksten ytterligere på kort sikt, omstilling er tidkrevende. Oljeprisen ser også ut til å ha stabilisert seg rundt USD 50 pr. fat, der videreføring av produksjonskutt fra OPEC og økt produksjon i USA trekker i hver sin retning. Neste rentebeslutning og pengepolitisk rapport offentliggjøres 21. september, det er foreløpig lite som tyder på noe annet enn fortsatt uendret rente. I USA ventes det at renteøkningene fortsetter fremover. Siden desember 2015 har det nå vært 4 renteøkninger på til sammen 1 prosentpoeng og rentemarkedet ser også for seg 33 % sannsynlighet for en ny økning i løpet av året. Det bør nevnes at det til en viss grad er stigende inflasjon og vekst internasjonalt, og at retningen har snudd til en stigende trend. Dersom en legger til at NIBOR er på et historisk lavt nivå, kredittmarginer ned mot bunn siste 5 årene og historisk lave swaprenter, er det mye som taler for at vi begynner å nærme oss en bunn for de nominelle lånerentene for offentlig sektor. Lengre bindinger bør derfor vurderes på den delen av porteføljen som skal ha fastrente. Faktiske fastlånerenter for kommuner og fylkeskommuner er ved utgangen av august på henholdsvis 1,75 %, 2,15 % og 2,55 % for 5, 7 og 10 års løpetider.

Bergen Capital Management lanserte sine anslag på 3 måneders sertifikatrenter (budsjetterenter) for perioden 2017 til 2021 i slutten av august. Det indikeres nivå på 1,17 %, 1,56 %, 2,00 %, 2,29 % og 2,69 % for henholdsvis 2017, 2018, 2019, 2020 og 2021. Til sammenligning får vi 1,10 %, 1,10 %, 1,19 %, 1,62 % og 2,26 % i samme periode med utgangspunkt i Norges Bank sin pengepolitiske rapport fra juni.. Anslagene er på 3 måneders sertifikatrente, kommunen må selv justere for sin egen finansiering / kapitalbinding ved budsjettering. BCM sine anslag ligger noe høyere enn markedet og Norges Bank. Det er lagt vekt på at utviklingen i norsk økonomi har vært god den siste tiden, kombinert med fallende arbeidsledighet er det mye som taler for at utviklingen ligger 2 år i forkant av prognosene. USA har allerede økt sin rente 4 ganger, og vi ser også stigende vekst og inflasjon internasjonalt. Inflasjonen i Norge er fortsatt lav, men økt aktivitet og avtagende arbeidsledighet tilsier at prisveksten vil ta seg opp. Det forutsettes imidlertid en svært gradvis og forsiktig økning av renten, og at både oljepris og norske boligpriser holder seg på dagens eller stigende nivåer fremover.

Når det gjelder kortere rentebindinger anbefales 12 måneder sertifikat. Både Nibormargin og kredittmargin er nå kommet kraftig ned sammenlignet med siste 6 måneder, kombinert med en uendret eller stigende styringsrente det neste året er det lite som tilsier store besparelser ved å rullere korte 3 måneders sertifikater fremfor å binde renten i 12 måneder i området rundt 1,00 – 1,10 prosent. Minner om at vi senhøsten 2016 hadde korte sertifikatrenter opp mot 1,60 %, også da med styringsrente på 0,50 prosent.

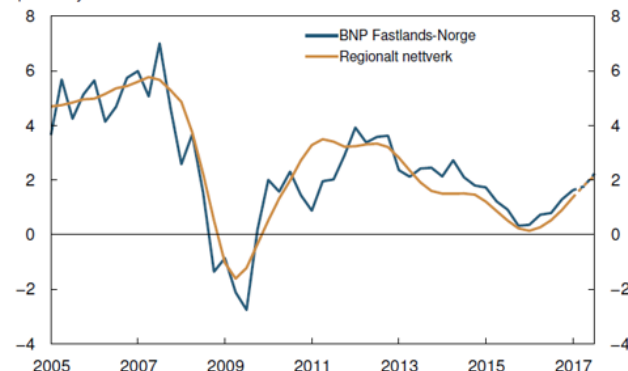
Kilde: Bergen Capital Management AS / Norges Bank / Bloomberg, 31. august 2017

Figur 1.1a Anslag på styringsrenten med usikkerhetsvifte og anslag på styringsrenten fra PPR 1/17. ¹⁾ Prosent. 1. kv. 2010 – 4. kv. 2020²⁾

1) Usikkerhetsviftene er basert på historiske erfaringer og stokastiske simuleringer fra vår makroøkonomiske hovedmodell, NEMO. Usikkerhetsviften for styringsrenten tar ikke hensyn til at det eksisterer en nedre grense for renten.
2) Anslag for 2. kv. 2017 – 4. kv. 2020 (stiplet).
Kilde: Norges Bank

Figur 1.5 BNP for Fastlands-Norge og Regionalt nettverks indikator for produksjonsvekst ¹⁾. Firekvartalersvekst. Prosent. 1. kv. 2005 – 3. kv. 2017 ²⁾

1) Rapportert produksjonsvekst siste tre måneder konvertert til kvartalstall (heltrukken). Kvartalstallene er beregnet som en sammenvekting av tremåneders tall basert på når intervjuene er foretatt.
For 2. kv. 2017 er forventet vekst i produksjon en sammenvekting av rapportert vekst siste tre måneder og forventet vekst neste seks måneder og 3. kv. 2017 er forventet vekst neste seks måneder (stiplet oransje linje).
2) Anslag for 2. kv. 2017 – 3. kv. 2017 (stiplet).
Kilder: Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

Ordliste, forklaringer og beregninger

Deflasjon er reduksjon i det generelle prisnivået på varer og tjenester. Det motsatte av deflasjon er inflasjon.

Derivatvolum er en betegnelse på beholdning av derivat i % av samlet gjeld. Et derivat er et verdipapir der verdi avhenger av et underliggende aktivum på et fremtidig tidspunkt. F.eks. rentebytteavtale eller FRA.

Durasjon er den vektete gjennomsnittstiden til renteregulering på et lån beregnet ut fra nåverdien på fremtidige kontantstrømmer. Durasjon måler prissensitivitet til et lån med hensyn til endringer i renten. Durasjonen til en fastrenteobligasjon er den tid det i gjennomsnitt tar før kontantstrømmene (renter og hovedstol) forfaller til betaling. Durasjonen (egentlig modifisert durasjon) gir i tillegg uttrykk for hvor følsom verdien av obligasjonen er for endringer i rentenivået, og forteller hvor mange prosent verdien av obligasjonen vil gå ned med dersom markedsrentene stiger med ett prosentpoeng. Lang durasjon betyr at obligasjonsverdien er følsom for renteendringer. Durasjon baseres på beregning av markedsverdi, rentebinding er mer kontantstrømbasert og antas å være mer egnet som risikomål i offentlig sektor.

Fastrente er definert som gjeldsbrevlån eller obligasjoner som har gjenværende rentebinding på over ett år.

Finansreglement gir en samlet oversikt over fullmakter, rammer og retningslinjer for finansforvaltningen. Det fastsetter rammene for en forsvarlig og hensiktsmessig finansiell risikoprofil.

Flytende rente er definert som gjeldsbrevlån, sertifikat og obligasjoner som har gjenværende rentebinding under ett år.

Forfallsdato er den spesifikke dagen en inn- eller utbetaling skal skje på (betalingsfrist).

Gjeldsbrevlån er den mest benyttede låneformen i bankene. Lån blir knyttet til et gjeldsbrev. Det er et dokument hvor låntaker erklærer å skyldte penger. I gjeldsbrevet står det bestemmelser som regulerer forholdet mellom låntaker og långiver. Kommunalbanken og KLP Kommunekreditt utsteder gjeldsbrevlån med flytende – og fastrente samt gjeldsbrevlån med sertifikat og obligasjonsvilkår.

Inflasjon er vedvarende vekst i det generelle prisnivået. Inflasjon måles vanligvis ved veksten i konsumprisene. Norges Banks operative gjennomføring av pengepolitikken rettes inn mot lav og stabil inflasjon. Det operative målet for pengepolitikken er en årsvekst i konsumprisene som over tid er nær 2,5 prosent.

Kapitalbinding er volumveid gjennomsnitt av gjenværende tid frem til forfallstidspunktet for et gjeldsbrevlån, sertifikat eller obligasjon. F.eks. vil et 3 måneders sertifikat ha 0,25 i kapitalbinding på oppstartstidspunktet.

Konsumprisindeksen (KPI) er et mål for prisnivået til konsumprodukter og viser prisutviklingen på varer og tjenester som private husholdninger etterspør. Den prosentvise endringen i KPI brukes ofte som et generelt mål for inflasjon i en økonomi.

Kredittmargin (spread) er rentedifferansen mellom kredittobligasjonen og swaprente med samme løpetid. I det norske markedet benyttes swaprenten som målestokk, mens man i Euromarkedet noen ganger benytter statsrenten.

Kredittrisiko er risiko for at motpart ikke oppfyller sine forpliktelser. I et låneforhold består kredittrisikoen i at låntager ikke oppfyller låneavtalen.

Kupongrente er den faste renten på obligasjoner ved utstedelsestidspunktet. Når det generelle rentenivået synker vil en gitt kupongrente bli mer attraktiv og kursen på obligasjonen vil stige. Når det generelle rentenivået stiger blir effekten motsatt.

ISIN (lånenummer) er et nummer som brukes for å identifisere ulike verdipapirer, inkludert gjeldspapir, aksjer, opsjoner, derivater og rentederivater.

Markedskommentar er beskrivelse av dagens økonomiske situasjon og den fremtidige situasjonen basert på tolkninger av tilgjengelig informasjon. Uttalelsene reflekterer oppfatninger på det tidspunktet de ble laget, og BCM forbeholder seg retten til å endre oppfatninger uten forvarsel.

Markedsrisiko er risiko for potensielt tap i form av redusert markedsverdi som følge av prisfluktuasjoner i finansielle markeder.

Motpartsrisiko er forstått å være den type og grad av risiko forbundet med hver part i en avtalefestet ordning og risiko for at den andre parten opprettholder sine forpliktelser. For lån antas motpartsrisikoen for låntager å være lav. For rentebytteavtaler må motpartsrisiko vurderes ved kontraktsinngåelse.

Nibor (Norwegian Interbank Offered Rate) er en samlebetegnelse på norske pengemarkedsrenter med ulike løpetider, som skal gjenspeile rentenivået som långiver krever for et usikret utlån i norske kroner med levering om to dager, «spot».

Nøkkeltall anvendes innen økonomi for å sammenligne selskaper eller organisasjoner og deres virksomhet. Nøkkeltall som er fremhevet i rapporten antas å være spesielt viktig for den aktuelle kommune eller kunde.

Obligasjon er et standardisert omsettelig lån med opprinnelig løpetid på minst ett år. Betingelsene ved et obligasjonslån, slik som løpetid, rente, utbetalingsdatoer og eventuelle rentereguleringer avtales ved utstedelsen av obligasjonen.

Oppgjøringsrisiko er risiko for tap og likviditetsproblemer i forbindelse med avregnings- og oppgjørsfunksjonene. Oppgjøringsrisiko omfatter kredittrisiko, likviditetsrisiko, juridisk risiko og operasjonell risiko. Risikoen som oppstår i et betalingssystem.

Oslo børs er Norges eneste regulerte markedsplass for omsetning av aksjer, egenkapitalbevis og andre verdipapirer, som derivater og obligasjoner.

P.a. rente er en enkel beregning for å vise forventet rentekostnad de neste 12 månedene. Beregnet som restgjeld x kupong.

P.t rente er en rente med kort renteregulering (vanligvis 14 dager) som vanligvis følger långivers innlånskostnader. Den følger også utviklingen i de korte pengemarkedsrentene og endres i takt med disse.

Påløpte renter viser akkumulerte, ikke betalte renter for det aktuelle lånet på rapporteringstidspunkt. Påløpte renter pr. 31. desember er således det rentebeløpet som skal anordnes til dette året. Påløpte renter i rapporten er beregnet med utgangspunkt i lånets stamdata. Husbanken har egne beregningsmetoder som ikke lar seg gjenskape på en enkel måte. Påløpte renter beregnet for Husbanklån kan derfor avvike noe. Påløpte renter er beregnet pr. t +1 på tilsvarende måte som for årsoppgaver.

Rapporteringsperiode er den aktuelle perioden som det rapporteres for. Rapporteringsdato og intervall er angitt på rapportens forside.

Refinansieringsrisiko er risikoen for at lån som forfaller ikke får ny finansiering og dermed må innfris. For fylkeskommuner og kommuner gjenspeiles denne risikoen i stor grad i volatiliteten i kredittmarginer som kan endre seg ved hver refinansiering. Risikoen kan reduseres ved å forlenge løpetiden i låneporteføljen, og ha tilstrekkelig likviditet til å dekke forfall eller tilgang til andre former for kreditt.

Rentebetingelser er til enhver tid gjeldende betingelser knyttet til det enkelte lånet.

Rentebindingstid (i år) er volumvektet gjennomsnitt av gjenstående rentebindingstid for lån og rentebytteavtaler.

Rentebinding inklusive forwardkontrakter (i år) er volumvektet gjennomsnitt av gjenstående rentebindingstid for lån og rentebytteavtaler. Denne varianten av nøkkeltallet tar hensyn til rentebytteavtaler som har oppstart frem i tid.

Rentebytteavtale (også kjent som renteswap) er en finansiell avtale om å bytte rentebetingelser for en periode. Et eksempel er å gå fra flytende rente til fastrente på et lån.

Rentefølsomhet sier noe om hvor mye kursen på et rentefond endres ved renteendringer. Måler prisleisomheten til et fond ved mindre parallelle endringer på rentekurven.

Rentekostnad er kostnaden ved å låne penger. Betegnelse på den delen av betalte renter som skal anordnes på det spesifikke året.

Renteregulering er endring av lånerenten en eller flere ganger i låneperioden. Ny rente settes i forhold til rentereguleringsklausulen i lånekontrakten.

Renterisiko kan deles i markedsbasert- og kontantstrømbasert risiko. Markedsbasert renterisiko er risiko for potensielt tap i form av redusert markedsverdi som følge av endringer i renten. Kontantstrømbasert risiko er risiko for økte rentekostnader ved økninger i det generelle rentemarkedet.

Sertifikat er et rentebærende papir i likhet med obligasjoner. Forskjellen mellom papirene er at sertifikat har maksimal løpetid på ett år.

Stamdataoversikt viser en oppsummering av utvalgte sentrale betingelser og forutsetninger for de ulike lån, sertifikat og obligasjoner.

Styringsrenten er Norges Banks sentrale rente i utøvelsen av pengepolitikken. I Norge er dette representert ved foliorenten.

Swap (rentebytteavtale) er en avtale mellom to parter om å bytte fremtidige kontantstrømmer. For eksempel kan den ene parten betale den andre flytende rente, mens den selv mottar fast rente eller omvendt.

Tillitsmann i et obligasjonslån er en fellesrepresentant for obligasjonseierne hvis hovedoppgave er å ivareta deres interesser og rettigheter overfor låntaker. Tillitsmann i det norske markedet er vanligvis Nordic Trustee.

Total lånegjeld viser samlet lånegjeld som det rapporteres for. Samlet oversikt over lånene som inngår i rapporten finnes under kapittelet «stamdata».

Total rente er lånets gjeldende kupong, dvs. referanserente med tillegg av kredittmargin.

Valutakurs er prisen på et lands valuta målt mot andre lands valuta, for eksempel norske kroner per euro.

Valutarisiko er risiko for potensielt tap i form av redusert markedsverdi som følge av fluktasjoner i valutakursen.

Vektet gjennomsnittrente er volumvektet gjennomsnitt av kupongrenter for lån og rentebytteavtaler.

Verdipapirsentralen (VPS) er en privat, selveiende institusjon, opprettet ved lov om verdipapirsentral, som driver et elektronisk rettighetsregister for aksjer, obligasjoner og andre finansielle instrumenter med i hovedsak norske utstedere.

Oversikt rentebetingelser og rentekostnader

Instrument	Ref. nr	Motpart	Beløp	Påløpte renter	Rente	Margin	Tot rente	P.a. rente	i % av gjeld
Hovedbok, Husbanken - Startlån									
Lån	11503561.10	Husbanken	37 491 546	-354 718	2,287	0,000	2,287	857 432	0,61 %
Lån	11513011.40	Husbanken	45 588 233	-542 973	2,879	0,000	2,879	1 312 485	0,75 %
Lån	11516864.10	Husbanken	71 250 000	-511 041	2,869	0,000	2,869	2 044 163	1,17 %
Lån	11516864.40	Husbanken	72 210 741	-482 548	2,673	0,000	2,673	1 930 193	1,18 %
Lån	11520509.10	Husbanken	36 927 519	-141 537	2,379	0,000	2,379	878 506	0,61 %
Lån	11520509.40	Husbanken	37 500 000	-99 863	1,620	0,000	1,620	607 500	0,61 %
Lån	11528671	Husbanken	27 000 000	-110 453	1,623	0,000	1,623	438 210	0,44 %
Lån	11528671.20	Husbanken	30 000 000	-122 725	1,623	0,000	1,623	486 900	0,49 %
Lån	11505316.20F	Husbanken	28 181 804	-75 049	1,620	0,000	1,620	456 545	0,46 %
Lån	11505867.10F	Husbanken	35 974 272	-239 915	1,623	0,000	1,623	583 862	0,59 %
Lån	11507753.20F	Husbanken	17 216 245	-45 932	1,623	0,000	1,623	279 420	0,28 %
Lån	11513011.19.B	Husbanken	38 735 680	-258 331	1,623	0,000	1,623	628 680	0,63 %
Lån	11495341.10.B	Husbanken	35 842 080	-146 354	1,620	0,000	1,620	580 642	0,59 %
Lån	11498027.10.B	Husbanken	26 315 780	-143 929	1,623	0,000	1,623	427 105	0,43 %
Lån	11508899.10.B	Husbanken	41 006 627	-273 476	1,623	0,000	1,623	665 538	0,67 %
Lån	11508899.40.B	Husbanken	15 092 805	-100 655	1,623	0,000	1,623	244 956	0,25 %
Lån	11535038.10	Husbanken	41 682 666	-111 207	1,623	0,000	1,623	676 510	0,68 %
Lån	11520509.30.B	Husbanken	75 000 000	-170 507	1,383	0,000	1,383	1 037 250	1,23 %
Lån	11524019.10.B	Husbanken	75 000 000	-350 045	1,385	0,000	1,385	1 038 750	1,23 %
Lån	11532055.10.B	Husbanken	90 300 000	-421 454	1,385	0,000	1,385	1 250 655	1,48 %
Lån	11537564.10	Husbanken	80 000 000	-433 986	1,623	0,000	1,623	1 298 400	1,31 %
			958 315 998	-5 136 696				17 723 701	15,71 %

Instrument	Ref. nr	Motpart	Beløp	Påløpte renter	Rente	Margin	Tot rente	P.a. rente	i % av gjeld
Hovedbok, KLP Kommunekreditt									
Lån	8317.53.14744	KLP	192 000 000	-1 785 600	2,790	0,000	2,790	5 356 800	3,15 %
Lån	8317.54.06738	KLP	224 000 000	-4 102 311	1,900	0,000	1,900	4 256 000	3,67 %
			416 000 000	-5 887 911				9 612 800	6,82 %

Instrument	Ref. nr	Motpart	Beløp	Påløpte renter	Rente	Margin	Tot rente	P.a. rente	i % av gjeld
Hovedbok, Kommunalbanken									
Lån	20150115	KBN	262 000 000	-2 050 514	1,610	0,000	1,610	4 218 200	4,29 %
Lån	20150276	KBN	257 000 000	-1 056 270	2,055	0,000	2,055	5 281 350	4,21 %

Instrument	Ref. nr	Motpart	Beløp	Påløpte renter	Rente	Margin	Tot rente	P.a. rente	i % av gjeld
Hovedbok, Kommunalbanken									
Lån	20100637.B	KBN	139 739 130	-2 213 457	1,500	0,000	1,500	2 096 087	2,29 %
Lån	20150517	KBN	240 000 000	-3 130 400	1,560	0,000	1,560	3 744 000	3,93 %
Lån	20160011	KBN	270 000 000	-2 662 200	1,530	0,000	1,530	4 131 000	4,43 %
Lån	20160148	KBN	208 000 000	-1 762 453	1,860	0,000	1,860	3 868 800	3,41 %
Lån	20160174	KBN	170 000 000	-1 177 722	1,720	0,000	1,720	2 924 000	2,79 %
Lån	20170312	KBN	350 000 000	-900 986	1,160	0,000	1,160	4 060 000	5,74 %
			1 896 739 130	-14 954 002				30 323 437	31,09 %

Instrument	Ref. nr	Motpart	Beløp	Påløpte renter	Rente	Margin	Tot rente	P.a. rente	i % av gjeld
Hovedbok, Verdipapirmarkedet									
Lån	NO0010715204	Danske	270 000 000	-654 900	2,360	0,000	2,360	6 372 000	4,43 %
Lån	NO0010755135	Danske	300 000 000	-3 170 667	1,640	0,000	1,640	4 920 000	4,92 %
Lån	NO0010724222	DNB	220 000 000	-3 579 950	2,070	0,000	2,070	4 554 000	3,61 %
Lån	NO0010777576	DNB	381 000 000	-5 775 113	1,795	0,000	1,795	6 838 950	6,25 %
Lån	NO0010777873	DNB	145 000 000	-1 574 803	1,304	0,000	1,304	1 890 800	2,38 %
Lån	NO0010793532	DNB	451 300 000	-2 451 236	1,917	0,000	1,917	8 651 421	7,40 %
Lån	NO0010791411	Handelsbanken	232 000 000	-1 056 140	1,240	0,000	1,240	2 876 800	3,80 %
Lån	NO0010692114	Nordea Mkts	290 000 000	-7 629 376	3,085	0,000	3,085	8 946 500	4,75 %
Lån	NO0010790876	Nordea Mkts	100 000 000	-416 274	1,070	0,000	1,070	1 070 000	1,64 %
Lån	NO0010670094	SB1M	240 000 000	-4 297 500	2,865	0,000	2,865	6 876 000	3,93 %
Lån	NO0010774730	Swedbank FS	200 000 000	-2 435 616	1,270	0,000	1,270	2 540 000	3,28 %
			2 829 300 000	-33 041 576				55 536 471	46,38 %
Total:			6 100 355 128	-59 020 186				113 196 409	100,00 %

Stamdataoversikt

Navn	Ref. nr	Forf. dato	Restgjeld	i % av gjeld	Tot rente	Rentereg.dato
Hovedbok, Husbanken - Startlån						
Fredrikstad - HB - Fast 2,29 % 12/22	11503561.10	01.04.2029	37 491 546	0,61 %	2,287	01.09.2022
Fredrikstad - HB - Fast 2,88 % 11/21	11513011.40	01.10.2032	45 588 233	0,75 %	2,879	01.11.2021
Fredrikstad - HB - Fast 2,87 % 11/21	11516864.10	01.03.2041	71 250 000	1,17 %	2,869	01.11.2021
Fredrikstad - HB - Fast 2,67 % 12/22	11516864.40	01.12.2036	72 210 741	1,18 %	2,673	01.03.2022
Fredrikstad - HB - Fast 2,38 % 12/32	11520509.10	01.04.2042	36 927 519	0,61 %	2,379	01.09.2032
Fredrikstad - HB - Flytende	11520509.40	01.01.2043	37 500 000	0,61 %	1,620	
Fredrikstad - HB - Flytende	11528671	01.06.2044	27 000 000	0,44 %	1,623	
Fredrikstad - HB - Flytende	11528671.20	01.12.2044	30 000 000	0,49 %	1,623	
Fredrikstad - HB - Flytende	11505316.20F	01.01.2033	28 181 804	0,46 %	1,620	
Fredrikstad - HB - Flytende	11505867.10F	01.04.2033	35 974 272	0,59 %	1,623	
Fredrikstad - HB - Flytende	11507753.20F	01.01.2034	17 216 245	0,28 %	1,623	
Fredrikstad - HB - Flytende	11513011.19.B	01.04.2032	38 735 680	0,63 %	1,623	
Fredrikstad - HB - Flytende	11495341.10.B	01.06.2029	35 842 080	0,59 %	1,620	
Fredrikstad - HB - Flytende	11498027.10.B	01.05.2027	26 315 780	0,43 %	1,623	
Fredrikstad - HB - Flytende	11508899.10.B	01.04.2034	41 006 627	0,67 %	1,623	
Fredrikstad - HB - Flytende	11508899.40.B	01.04.2032	15 092 805	0,25 %	1,623	
Fredrikstad - HB - Flytende	11535038.10	01.07.2046	41 682 666	0,68 %	1,623	
Fredrikstad - HB - Startlån	11520509.30.B	01.10.2042	75 000 000	1,23 %	1,383	01.12.2019
Fredrikstad - HB - Startlån	11524019.10.B	01.05.2043	75 000 000	1,23 %	1,385	01.12.2019
Fredrikstad - HB - Startlån	11532055.10.B	01.05.2045	90 300 000	1,48 %	1,385	01.12.2019
Fredrikstad - HB - Flytende	11537564.10	01.05.2047	80 000 000	1,31 %	1,623	

958 315 998

15,71 %

1,849

Navn	Ref. nr	Forf. dato	Restgjeld	i % av gjeld	Tot rente	Rentereg.dato
Hovedbok, KLP Kommunekreditt						
Fredrikstad - KLP - Fast 2,79 % - 30.10.17	8317.53.14744	30.10.2017	192 000 000	3,15 %	2,790	30.10.2017
Fredrikstad - KLP - Fastrente 5 ÅR - 14.09.20	8317.54.06738	14.09.2020	224 000 000	3,67 %	1,900	14.09.2020

416 000 000

6,82 %

2,311

Navn	Ref. nr	Forf. dato	Restgjeld	i % av gjeld	Tot rente	Rentereg.dato
Hovedbok, Kommunalbanken						
Fredrikstad - KBN - Fastrente - 5 ÅR - 04.03.20	20150115	04.03.2020	262 000 000	4,29 %	1,610	04.03.2020
Fredrikstad - KBN - Fastrente 5ÅR - 17.06.20	20150276	17.06.2020	257 000 000	4,21 %	2,055	17.06.2020
Fredrikstad - KBN - P.t rente	20100637.B	08.10.2038	139 739 130	2,29 %	1,500	

Navn	Ref. nr	Forf. dato	Restgjeld	i % av gjeld	Tot rente	Rentereg.dato
Hovedbok, Kommunalbanken						
Fredrikstad - KBN - Fast 3ÅR - 29.10.18	20150517	29.10.2018	240 000 000	3,93 %	1,560	29.10.2018
Fredrikstad - KBN - Fast 3ÅR . 08.01.19	20160011	08.01.2019	270 000 000	4,43 %	1,530	08.01.2019
Fredrikstad - KBN - Fast 5 ÅR - 17.03.21	20160148	17.03.2021	208 000 000	3,41 %	1,860	17.03.2021
Fredrikstad - KBN - Fast 5ÅR - 06.04.21	20160174	06.04.2021	170 000 000	2,79 %	1,720	06.04.2021
Fredrikstad - KBN - SRT 12MND - 12.06.18	20170312	12.06.2018	350 000 000	5,74 %	1,160	12.06.2018

1 896 739 130

31,09 %

1,599

Navn	Ref. nr	Forf. dato	Restgjeld	i % av gjeld	Tot rente	Rentereg.dato
Hovedbok, Verdipapirmarkedet						
Fredrikstad - DBM - Fast 2,36 - 22.07.19	NO0010715204	22.07.2019	270 000 000	4,43 %	2,360	22.07.2019
Fredrikstad - Danske - Fast 4ÅR - 08.01.20	NO0010755135	08.01.2020	300 000 000	4,92 %	1,640	08.01.2020
Fredrikstad - DNB - Fast 5 år - 18.11.19	NO0010724222	18.11.2019	220 000 000	3,61 %	2,070	18.11.2019
Fredrikstad - DNB - Fast 5ÅR - 1.795% - 27.10.21	NO0010777576	27.10.2021	381 000 000	6,25 %	1,795	27.10.2021
Fredrikstad - DNB - SRT 12MND - 30.10.17	NO0010777873	30.10.2017	145 000 000	2,38 %	1,304	30.10.2017
Fredrikstad - DNB - FAST 5ÅR - 19.05.22	NO0010793532	19.05.2022	451 300 000	7,40 %	1,917	19.05.2022
Fredrikstad - HCM - SRT 12MND - 20.04.18	NO0010791411	20.04.2018	232 000 000	3,80 %	1,240	20.04.2018
Fredrikstad - OBL - Fast 3,085% - 22.10.18	NO0010692114	22.10.2018	290 000 000	4,75 %	3,085	21.10.2018
Fredrikstad - Nordea - SRT 5MND - 15.09.17	NO0010790876	15.09.2017	100 000 000	1,64 %	1,070	15.09.2017
Fredrikstad-SP1M -Obligasjon-Forfall 15.01.18	NO0010670094	15.01.2018	240 000 000	3,93 %	2,865	15.01.2018
Fredrikstad - Swedbank - SRT 12MND - 15.09.17	NO0010774730	15.09.2017	200 000 000	3,28 %	1,270	15.09.2017

2 829 300 000

46,38 %

1,963

Total:

6 100 355 128

100,00 %

1,856